

شماره: ۰۵/۲۱۴۱۶

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۲/۱۳

پست: ندارد

شماره: ۸۵۸۰۶۸۷

شماره:

تاریخ:

پست:

شماره:

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بیت ملی

«بخشنامه»

جناب آقای ابراهیمی مدیرعامل محترم بانک سپه
 جناب آقای ابدالی مدیرعامل محترم بانک سینا
 جناب آقای احمدی مدیرعامل محترم بانک شهر
 جناب آقای اخلاقی فیض آثار مدیرعامل محترم بانک تجارت
 جناب آقای بهاروندی مدیرعامل محترم بانک کارآفرین
 جناب آقای بنائیان مدیرعامل محترم شرکت دولتی پست بانک
 جناب آقای پورسعید رئیس محترم هیأت سرپرستی بانک ایران زمین
 جناب آقای جمالی رئیس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی ملل
 جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم بانک خاورمیانه
 جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت
 جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین
 جناب آقای خانی مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران
 جناب آقای خورسندیان مدیرعامل محترم بانک مسکن
 جناب آقای سیفی کفشگری مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران
 جناب آقای شایان مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن
 جناب آقای عصارزاده مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون
 جناب آقای فرخ نژاد مدیرعامل محترم بانک ملت
 جناب آقای فتحعلی مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران
 جناب آقای فروتن مدیرعامل محترم بانک پارسیان
 جناب آقای قاسمی مدیرعامل محترم بانک پاسارگاد
 جناب آقای قضایی پاکدهی مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران - ونزوئلا
 جناب آقای کریمی مدیرعامل محترم بانک دی
 جناب آقای لسه گانی مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران
 جناب آقای متقی نیا مدیرعامل محترم بانک کشاورزی
 جناب آقای معرفت مدیرعامل محترم بانک سامان
 جناب آقای نجارزاده مدیرعامل محترم بانک ملی ایران
 مدیرعامل محترم بانک گردشگری
 مدیرعامل محترم بانک سرمایه

بانک خاورمیانه
 نامه های وارده
 دبیرخانه
 آقای جلایی
 شماره: ۵۰۵۹۵۴۰۵
 تاریخ: ۱۴۰۵/۰۲/۱۳

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند، یکی از موضوعات مهم مرتبط با فعالیت شبکه بانکی کشور و همچنین نظارت بر آن، مقوله «شفافیت در گزارشگری مالی» است که این مهم در راستای تحقق ثبات و سلامت شبکه بانکی کشور همواره مورد تأکید بانک مرکزی می‌باشد. از جنبه‌های مهم «شفافیت در گزارشگری مالی»، ارایه تصویری شفاف از وضعیت دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی می‌باشد که این مهم از طریق تعیین الگوی مناسب تسعیر ارز و نحوه برخورد با سود حاصل از آن محقق می‌شود. به منظور نیل به اهداف فوق، از سال ۱۳۹۸ تاکنون نرخ و نحوه تسعیر ارقام پولی دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی در مؤسسات اعتباری با عنایت به ویژگی‌ها و تفاوت‌های ماهوی صنعت بانکداری توسط هیأت عامل بانک مرکزی تعیین و به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردیده است. در حال حاضر، نحوه شناسایی تفاوت‌های تسعیر و گزارشگری آن در مؤسسات اعتباری، دارای ملاحظات اساسی از لحاظ کیفیت سود از جمله؛ مبحث ورود جریان نقدی، نحوه طبقه‌بندی دارایی‌های ارزی و ذخایر مربوط، کیفیت متفاوت دارایی‌های پولی از منظر وصول، دسترسی، انتقال و یا تبدیل آن به سایر اسعار در کوتاه‌مدت و ملاً مبحث مهم انگیزه مؤسسات اعتباری برای ایجاد وضعیت باز ارزی مثبت و متعاقباً افزایش سودآوری و بهبود پوشش زیان واسطه‌گری وجوه از مجرای تسعیر ارز، می‌باشد. بر همین اساس، از نظر این بانک در صورت رفع ملاحظات مزبور در هر مقطع گزارشگری، می‌توان ادعا نمود که سود حاصل از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی مؤسسات اعتباری، دارای کیفیت مطلوب بوده و از آن می‌توان در جهت بهبود وضعیت ارقام حقوق مالکانه، و متعاقباً افزایش سرمایه نظارتی و نسبت کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری استفاده نمود. لذا حصول اطمینان از رعایت مواردی همچون، طبقه‌بندی صحیح مطالبات ارزی، محاسبه و منظور شدن ذخایر مکفی برای مطالبات ارزی به صورت ارزی و عدم شناسایی سود تسعیر دارایی‌های پولی محدودشده بر کیفیت سود حاصل از تسعیر ارقام پولی ارزی و در نتیجه شفافیت گزارشگری مالی مؤسسات اعتباری تأثیر به‌سزایی دارد.

با عنایت به مراتب مطروحه و پیرو بخشنامه شماره ۰۴/۱۶۴۴۹۵ مورخ ۱۴۰۴/۷/۸، موضوع اعلام نرخ تسعیر برای گزارشگری مالی میاندوره‌ای منتهی به شهریور ماه سال ۱۴۰۴، به استحضار می‌رساند؛

موضوع تعیین نرخ و نحوه تسعیر ارقام پولی دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی مؤسسات اعتباری برای گزارشگری مالی پایان سال ۱۴۰۴، با توجه به اقتضائات و الزامات احتیاطی در شبکه بانکی کشور

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

و در راستای ارتقای کیفیت گزارشگری مالی مؤسسات اعتباری و بهبود ثبات و سلامت شبکه

بانکی کشور، در جلسه مورخ ۱۴۰۵/۲/۲ هیات عامل محترم بانک مرکزی، مطرح و مقرر شد:

۱- نرخ تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی مؤسسات اعتباری برای اعمال در صورت‌های مالی منتهی به پایان اسفند ماه سال ۱۴۰۴، با رعایت استانداردهای حسابداری مربوط، معادل نرخ خرید حواله مرکز مبادله ارز و طلای ایران برای هر ارز در تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۸ تعیین می‌شود. در مورد اسعاری که فاقد نرخ خرید حواله مرکز مبادله ارز و طلای ایران می‌باشد نیز، مبنای نرخ برابری آن‌ها به یورو در تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۸ است. ضمناً، نرخ خرید حواله مرکز مبادله ارز و طلای ایران در تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۸ برای هر یورو معادل ۱.۵۶۸.۷۶۲ ریال و برای هر دلار معادل ۱.۳۶۲.۳۵۸ ریال بوده است.

۲- اقلام دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی غیرپولی تابع مفاد استانداردهای حسابداری، مبنی بر تسعیر به نرخ ارز زمان ایجاد/تحصیل/تجدید ارزیابی می‌باشد.

۳- سود ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی منوط به اظهارنظر صریح و شفاف حسابرس مستقل در ارتباط با رعایت موارد زیر قابل شناسایی می‌باشد:

الف- طبقه‌بندی مطالبات ارزی طبق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص طبقه‌بندی دارایی‌ها انجام شده باشد.

ب- ذخایر مطالبات ارزی، در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص نحوه محاسبه ذخیره مطالبات، به صورت ارزی محاسبه و در حساب‌ها منظور شده باشد.

ج- سپرده نزد سایر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از داخلی و خارجی، با دارا بودن حداقل یکی از ویژگی‌های زیر در مقطع تسعیر، جزء دارایی‌های پولی محدود شده (دارای محدودیت) تلقی نمی‌شود:

۱- قابلیت انتقال به حساب‌های مورد نظر را داشته باشد.

۲- قابلیت تبدیل به اسکناس و فلزات گران‌بها و انتقال به داخل کشور را داشته باشد.

۳- قابلیت فروش در بازار را داشته باشد.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- ۴- قابلیت پرداخت برای واردات کالا و خدمات را داشته باشد.
- ۵- قابلیت استفاده برای اعطای تسهیلات و ایفای تعهدات را داشته باشد.
- د- مبلغ مطالبات ارزی موسسه اعتباری از بانک مرکزی و سایر اشخاص دولتی با دریافت تاییدیه از آن‌ها در خصوص مبلغ مطالبه مزبور، تایید شده باشد.
- ۴- در خصوص مطالبات ارزی امهالی که از زمان سررسید قرارداد اولیه منعقد شده حداقل پنج سال گذشته باشد و از تاریخ سررسید یادشده تا مقطع تسعیر، فاقد جریان نقدی ورودی بابت تسویه اصل مطالبات، حداقل به میزان ۲۰ درصد باشند، به ازای سپری شدن هر سال از تاریخ سررسید قرارداد اولیه منعقد شده تا مقطع تسعیر، معادل ۵ درصد مجموع مبلغ مطالبات مذکور (شامل اصل، سود و وجه التزام) به‌عنوان دارایی پولی محدوده شده محسوب و تسعیر مطالبات اخیرالذکر باید به نحوی انجام شود که منجر به ایجاد هیچ‌گونه آثار سود و زیانی اعم از دوره و انباشته نگردد. در هر حال، عدم شناسایی سود مذکور به شرح این بند تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) مبلغ مطالبات ارزی مزبور می‌باشد.
- ۵- سپرده‌هایی که واجد ویژگی‌های مذکور در جزء ۶ (ج) بند (۳) این مصوبه نمی‌باشند، باید به نحوی تسعیر شوند که منجر به هیچ‌گونه آثار سود و زیانی اعم از دوره و انباشته نگردد.
- ۶- چنان‌چه به دلیل وجود محدودیت در رسیدگی، حسابرس مستقل قادر به اظهار نظر در خصوص موارد مندرج در بند (۳) این مصوبه نباشد، لحاظ سود ناشی از تسعیر در صورت‌های مالی موسسه اعتباری منوط به انجام حسابرسی موارد خاص خواهد بود.
- ۷- مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی در پایان سال مالی به حساب سود و زیان دوره منتقل می‌شود؛ چنان‌چه مانده سرفصل «حساب سود و زیان انباشته» موسسه اعتباری قبل از تخصیص اندوخته‌ها نشان‌دهنده سود باشد، سود ناشی از تسعیر (پس از اعمال ذخایر مطالبات مشکوک‌الوصول و آثار مالیاتی احتمالی) تقسیم نمی‌گردد و صرف افزایش سرمایه آن موسسه اعتباری می‌شود. ضمناً چنان‌چه مانده سرفصل مزبور نشان‌دهنده زیان باشد، سود ناشی از تسعیر اقلام پولی دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی، صرفاً کاهنده زیان انباشته خواهد بود.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- ۸- در صورتی که میزان سود ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی، بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سود خالص موسسه اعتباری باشد، افزایش سرمایه از محل سود مزبور، منوط به انجام حسابرسی موارد خاص در این ارتباط و تایید مبلغ سود مذکور توسط حسابرس مستقل امکان‌پذیر می‌باشد.
- ۹- قراردادهای منعقد شده مؤسسات اعتباری با مشتریان از نظر نرخ ارز، تابع شرایط و مفاد مندرج در قراردادهای فی‌مابین می‌باشد.
- ۱۰- از ابتدای سال ۱۴۰۵، نرخ تسعیر برای دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی مؤسسات اعتباری، با رعایت مفاد این مصوبه و استانداردهای حسابداری مربوط، معادل نرخ خرید حواله مرکز مبادله ارز و طلای ایران برای هر ارز در تاریخ گزارشگری مالی می‌باشد.
- ۱۱- احکام فوق‌الذکر نافی اختیارات بانک مرکزی در صدور مجوز برگزاری مجامع مؤسسات اعتباری نمی‌باشد. ۸۵۸۰۶۸۷۱ م

مدیریت کل تنظیم مقررات

اداره تدوین رویه‌های حسابداری و حسابرسی

حسین صدقی   الهام چیت سازان
۳۳۱۵-۱۵   ۳۵۱۶

رونوشت :

- _ رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ؛ جهت استحضار.
- _ قائم مقام محترم بانک ؛ جهت استحضار.
- _ معاون محترم تنظیم‌گری و نظارت ؛ جهت استحضار.
- _ معاون محترم نظام پرداخت و فناوری‌های نوین ؛ جهت استحضار.
- _ معاون محترم سیاست‌گذاری پولی ؛ جهت استحضار.
- _ معاون محترم حقوقی و امور مجلس ؛ جهت استحضار.